



## Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2026-03-26 kl 13:00
Plats	Sessionssalen, Rådhuset
Utses att justera	Anders Rubin (S) Michael Hård af Segerstad (SD)
Justeringen	2026-04-08
Protokollet omfattar	§62

<b>Underskrifter</b>	Sekreterare	..... Louise Lagerlund	
	Ordförande	..... Carina Nilsson (S) §§ 51-58, 60-73	..... Björn Gudmundsson (S) § 59
		Justerande	..... Anders Rubin (S)

**Beslutande ledamöter**

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S)  
Farishta Sulaiman (M)  
Magnus Olsson (SD)  
Nina Jakku (V)  
Andréas Schönström (S)  
John Roslund (-)  
Rickard Åhman Persson (SD)  
Mohamed Yassin (MP)  
Carin Gustafsson (V)  
Anders Rubin (S)  
Roko Kursar (L)  
Nicola Rabi (M)  
Carina Nilsson (S) (Ordförande)  
Kay Victorin (C)  
Lars-Johan Hallgren (SD)  
Anja Nordberg Sonesson (M) (Andre vice ordförande)  
Sofia Hedén (S)  
Anders Pripp (SD)  
Mubarik Abdirahman (S)  
Boel Pettersson (V)  
Stefana Hoti (MP)  
Amani Loubani (S)  
Helena Nanne (M)  
Michael Hård af Segerstad (SD)  
Bengt-Göran Svensson (S)  
Sadiye Altundal (V)  
Håkan Fäldt (M)  
Jacqueline Maly (SD)  
Juan-Tadeo Espitia (S)  
John Eklöf (M)  
Anton Sauer (C)  
Anders Skans (V)  
Shler Bradostin (S)  
Haqvin Svensson (M)  
Sanna Axelsson (S)  
Lisa Stolpe (V)  
Håkan Ask (SD)  
Arwin Sohrabi Nejad (S)  
Sara Wettergren (L)  
Christina Wessling (S)  
Linda Obiedzinski (M)  
Lisbeth Persson Ekström (SD)  
Jan Olsson (S)  
Helena Grahm (M)  
Susanne Jönsson (S)  
Anders Andersson (V)  
Dündar Güngör (S)  
Anders Olin (SD)  
Janne Grönholm (MP)  
Albin Schyllert (M)  
Hanna Sandberg (S) ersätter Sedat Arif (S)  
Anders Nilsson (S) ersätter Olga Krivtsova (S)

Marie Tanndal (S) ersätter Björn Gudmundsson (S) (Vice ordförande)  
Peter Johansson (S) ersätter Frida Trollmyr (S)  
Ingrid Gunnarson (M) ersätter Malin Ahlström (M)  
Mats Brogren (M) ersätter Tony Rahm (M)  
Jenny Bengtsson (SD) ersätter Jörgen Grubb (SD)  
Marek Lakatos (V) ersätter Anfal Mahdi (V)  
Tobias Petersson (V) ersätter Showan Shattak (V)  
Erik Hammarström (MP) ersätter Surra Al Sakban (MP)  
Eva Bertz (L) ersätter Linda Eklund (L)

### **Ej tjänstgörande ersättare**

Nadjam-Ud-Din Malik (S)  
Amanda Johannesson (S)  
Shaip Morina (S)  
Birgit Hansson (S)  
Sven-Erik Rasmusson (S)  
Neziya Rahman (S)  
Darko Simic (M)  
Petra Lundgren (-)  
Danica Srnica (M)  
Stefan Claesson (SD)  
Nichlas Holmgren Gellersten (SD)  
Eva Hallén (SD)  
Patrick Angelin (SD)  
Kerstin Håkansson (V)  
Ana Maria Stuparich-Clementi (V)  
Anna Ljunggren (MP)  
Joel Laguna Ascacivar (L)  
Martin Molin (C)  
Ewa Langerbeck (C)

### **Övriga närvarande**

Louise Lagerlund (stadsjurist)  
Nicklas Löfström (nämndsekreterare)  
Pamela Lindqvist (nämndsekreterare)  
Isabelle Henningsson (nämndsekreterare)

## § 62 Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism

### STK-2026-197

#### Sammanfattning

I oktober 2022 beslutade kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. I oktober 2024 skickades ett första förslag till Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism ut på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Av remissinstanserna framgick att flera upplevde förslaget som otydlig och önskade ändringar, bland annat gällande ansvars- och målstruktur. Stadskontoret bedömde de föreslagna ändringarna som så pass omfattande att ett nytt reviderat förslag till plan skickades ut på remiss i juni 2025 till stadens nämnder och helägda bolag.

Det nya förslaget till Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism innefattar en förtydligad ansvars- och målstruktur för arbetet. Ansvarsstrukturen innebär bland annat att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Bedömningen varierar mellan remissinstanserna, men en majoritet ställer sig positiva till ett förstärkt arbete mot afrofofi och antisvart rasism, samt till det reviderade förslaget till plan.

Förslaget är att Malmö stad under åren 2026–2029 ska genomföra ett förstärkt arbete mot afrofofi och antisvart rasism. Förslagen plan omfattar samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska tilldelas 1 500 000 kronor årligen under åren 2027–2029 för samordning av arbetet. Grundskolenämnden föreslås tilldelas 2 000 000 kronor årligen under åren 2026–2029 för att förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot afrofofi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.

#### Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige antar nytt förslag till Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism att gälla under åren 2026–2029 från och med beslutsdatum.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till samtliga nämnder och helägda kommunala bolag att besluta om egna handlingsplaner för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism senast den 30 juni 2027.

#### Beslutsgång

Amani Loubani (S), John Eklöf (M), Janne Grönholm (MP), Roko Kursar (L) och Marek Lakatos (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

John Eklöf (M) tilläggsyrkar att kommunfullmäktige uppdrar åt samtliga nämnder och helägda kommunala bolag att redovisa arbetet med handlingsplanerna i samband med delårsrapport och årsanalys.

Anton Sauer (C) yrkar i första hand att ärendet återremitteras för att stryka termen "afrofobi" och omarbete de delar av planen som berör begreppet och i andra hand bifall till John Eklöfs (M) tilläggsyrkande.

Magnus Olsson (SD) yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag till beslut.

Amani Loubani (S) yrkar avslag på Anton Sauers (C) yrkande om återremiss och John Eklöfs (M) tilläggsyrkande.

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning.

Ordföranden ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras i enlighet med Anton Sauers (C) yrkande och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer därefter proposition på bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag till beslut och finner att kommunfullmäktige beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Ordföranden ställer därefter proposition på bifall mot avslag till John Eklöfs (M) och Anton Sauers (C) tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutat att avslå tilläggsyrkandet.

### **Reservationer och särskilda yttranden**

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler Håkan Fäldt (M) gruppreservation som samtliga ledamöter i Moderaterna ställer sig bakom.

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler Magnus Olsson (SD) gruppreservation som samtliga ledamöter i Sverigedemokraterna ställer sig bakom.

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler Anton Sauer (C) gruppreservation som samtliga ledamöter i Centerpartiet ställer sig bakom.

### **Beslutet skickas till**

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Valnämnden

Överförmyndarnämnden

Boplats Syd AB

Malmö Kommuns Parkerings AB

Malmö Leasing AB

Malmö Live Konserthus AB

Malmö Stadsteater AB

## Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KS 260304 §115 med skriftlig reservation (C), (M+C) och (SD) Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Förslag till beslut KSAU 260216 §91 med särskilt yttrande (M) Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260216 Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Förslag till Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism
- Andra remissversion 250623 Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Första remissversion 241023 - Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 250925 § 286 Reservation (V) och (SD)
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Fritidsnämnden beslut 250925 § 123
- Remissvar Fritidsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 250929 § 83 Reservation (SD) och (V)
- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Förskolenämndens beslut 250924 § 118 Reservation (V)
- Remissvar förskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 250925 § 129 muntlig Reservation (V), Särskilt yttrande (M) och (SD)
- Remissvar Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Remissvar grundskolenämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 250925 § 135 Reservation (SD)
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 250926 § 94 Reservation (SD)
- Kulturnämnden beslut 250929 § 108 Reservation (SD)
- Remissvar Kulturnämnden
- Miljönämndens beslut 250925 § 181 skriftlig reservation (SD)
- Remissvar miljönämnden
- Servicenämnden beslut 250924 § 86 Särskilt yttrande (M), (SD) och (V)
- Remissvar servicenämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250925 § 279 muntlig Reservation (SD)
- Remissvar Stadsbyggnadsnämnden
- Remissvar Överförmyndarnämnden
- Remissvar Boplats Syd AB
- Remissvar Malmö Kommuns Parkerings AB
- Remissvar Malmö Live Konserthus (MLK)
- Remissvar MKB Fastighet AB
- Sammanställning av synpunkter från samråd 250930



## Tjänsteskrivelse

### Datum

2026-02-13

### Vår referens

Susanna Milding  
Utvecklingssamordnare  
susanna.milding@malmö.se

## Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism STK-2026-197

### Sammanfattning

I oktober 2022 beslutade kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism. I oktober 2024 skickades ett första förslag till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism ut på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Av remissinstanserna framgick att flera upplevde förslaget som otydlig och önskade ändringar, bland annat gällande ansvars- och målstruktur. Stadskontoret bedömde de föreslagna ändringarna som så pass omfattande att ett nytt reviderat förslag till plan skickades ut på remiss i juni 2025 till stadens nämnder och helägda bolag.

Det nya förslaget till Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism innefattar en förtydligad ansvars- och målstruktur för arbetet. Ansvarsstrukturen innebär bland annat att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism. Bedömningen varierar mellan remissinstanserna, men en majoritet ställer sig positiva till ett förstärkt arbete mot afrofobi och antisvart rasism, samt till det reviderade förslaget till plan.

Förslaget är att Malmö stad under åren 2026–2029 ska genomföra ett förstärkt arbete mot afrofobi och antisvart rasism. Förslagen plan omfattar samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska tilldelas 1 500 000 kronor årligen under åren 2027–2029 för samordning av arbetet. Grundskolenämnden föreslås tilldelas 2 000 000 kronor årligen under åren 2026–2029 för att förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot afrofobi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige antar nytt förslag till Plan för Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism att gälla under åren 2026–2029 från och med beslutsdatum.



2. Kommunfullmäktige uppdrar till samtliga nämnder och helägda kommunala bolag att besluta om egna handlingsplaner för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism senast den 30 juni 2027.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

3. Kommunstyrelsen tilldelar grundskolenämnden 2 000 000 kronor för år 2026 från kommunstyrelsens anslag till förfogande för att förstärka arbetet mot afrofofi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.
4. Kommunstyrelsen beaktar 1 500 000 kronor årligen i beredningen av kommunfullmäktiges budget för åren 2027–2029 för finansiering av samordning rörande Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism.
5. Kommunstyrelsen beaktar 2 000 000 kronor årligen i beredningen av kommunfullmäktiges budget för åren 2027–2029 för att förstärka grundskolenämndens arbete för mänskliga rättigheter och mot afrofofi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.

## Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260216 Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Första remissversion 241023 - Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Sammanställning av synpunkter från samråd 250930
- Andra remissversion 250623 Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism
- Servicenämnden beslut 250924 § 86 Särskilt yttrande (M), (SD) och (V)
- Remissvar Överförmyndarnämnden
- Remissvar Stadsbyggnadsnämnden
- Remissvar servicenämnden
- Remissvar MKB Fastighet AB
- Remissvar miljönämnden
- Remissvar Malmö Live Konserthus (MLK)
- Remissvar Malmö Kommuns Parkerings AB
- Remissvar Kulturnämnden
- Remissvar Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Remissvar grundskolenämnden
- Remissvar förskolenämnden



- Remissvar funktionsstödsnämnden
- Remissvar Fritidsnämnden
- Remissvar Boplats Syd AB
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Miljönämndens beslut 250925 § 181 skriftlig reservation (SD)
- Kulturnämnden beslut 250929 § 108 Reservation (SD)
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 250926 § 94 Reservation (SD)
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 250925 § 135 Reservation (SD)
- Grundskolenämnden beslut 250925 § 129 muntlig Reservation (V), Särskilt yttrande (M) och (SD)
- Förskolenämndens beslut 250924 § 118 Reservation (V)
- Funktionsstödsnämnden beslut 250929 § 83 Reservation (SD) och (V)
- Fritidsnämnden beslut 250925 § 123
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 250925 § 286 Reservation (V) och (SD)
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250925 § 279 muntlig Reservation (SD)
- Förslag till Plan för Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism

## **Beslutsplanering**

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-16

Kommunstyrelsen 2026-03-04

Kommunfullmäktige 2026-03-26

## **Beslutet skickas till**

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Service- och kultur- och fritidsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Valnämnden



Överförmyndarnämnden  
Boplats Syd AB  
Malmö Kommuns Parkerings AB  
Malmö Leasing AB  
Malmö Live Konserthus AB  
Malmö Stadsteater AB  
Minc i Sverige AB  
MKB Fastighets AB  
Stadskontorets handläggare

## Ärendet

I oktober 2022 beslutade kommunstyrelsen (§334) att ge stadskontoret i uppdrag att ta fram två förslag till handlingsplaner mot olika former av rasism; en handlingsplan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism, samt en handlingsplan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Då handlingsplaner endast kan beslutas på nämndsnivå, och intentionen var att hela staden skulle delta i arbetet, så ändrades benämningen på styrdokumentet till plan i stället för handlingsplan. Detta då planer, i enlighet med Malmö stads riktlinjer för styrdokument (STK-2014-1004), kan omfatta samtliga nämnder och helägda kommunala bolag i Malmö stad.

Den 28 oktober 2024 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott (§503) att förslaget till Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism skulle skickas på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Stadskontoret bjöd även in Malmöbor och civilsamhällesaktörer som drabbas eller berörs av afrofofi och antisvart rasism som remissinsats genom öppna samråd. Av remissinstansernas yttranden framgick att det första förslaget till plan upplevdes som otydligt och att det fanns ett behov av att förtydliga planens struktur, särskilt vad gällande ansvarsfördelning och målsättningar. Stadskontoret såg även ett behov av att vidareutveckla planernas utformning i linje med Malmö stads riktlinjer för styrdokument (STK-2014-1004). Mot bakgrund av detta bedömde stadskontoret att förändringarna var så pass omfattande att ett nytt förslag till plan behövde skickas på remiss.

Den 23 juni 2025 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott (§339) att ett nytt förslag till Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism skulle skickas på remiss till stadens nämnder och helägda kommunala bolag. Det nya förslaget till plan innefattar en förtydligad ansvars- och målstrukturstruktur för arbetet. Ansvarsstrukturen innebär bland annat att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Bedömningarna varierar mellan remissinstanserna, men en majoritet ställer sig positiva till ett förstärkt arbete mot afrofofi och antisvart rasism, samt till det reviderade förslaget till plan.

Stadskontoret har efter remissinstansernas yttranden tagit fram ett nytt förslag till plan.



Förslaget är att Malmö stad under åren 2026–2029 ska genomföra ett förstärkt arbete mot afrofobi och antisvart rasism. Förslagen plan omfattar samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska tilldelas 1 500 000 kronor årligen under åren 2027–2029 för samordning av arbetet. Grundskolenämnden föreslås tilldelas 2 000 000 kronor årligen under åren 2026–2029 för att förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot afrofobi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.

Nedan ges en kort sammanfattning av arbetsprocessen vid framtagandet av planen. Därefter redovisas de förändringar och bedömningar som stadskontoret gjort grundat på remissinstanserna yttranden gällande den första remissversionen av planen. Efter detta redovisas remissinstansernas yttranden om den andra remissversionen av planen. Slutligen redovisas stadskontorets bedömningar som legat till grund för den plan som kommunfullmäktige nu föreslås besluta om. Under rubriken ”Stadskontorets bedömning” framgår även föreslagen fördelning av medel för arbetet under åren 2026–2029.

## **Framtagande av förslag till plan**

Under arbetet med att ta fram föreslagen Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism har fyra öppna samråd hållits med civilsamhället och Malmöbor. Samråden hölls den 12 mars 2024, den 24 april 2024, 26 november 2024 och den 30 september 2025. De första två samråden fokuserade på att lägga grunden för det första förslaget till plan som skickades på remiss den 28 oktober 2024. Det tredje samrådet var ett remissamråd där Malmöbor och civilsamhällesaktörer fick yttra sig om det första förslaget till plan. Det fjärde samrådet var ett remissamråd med fokus på det andra förslaget till plan för arbetet.

Inbjudan till samråd annonserades brett för att nå så många Malmöbor och civilsamhällesaktörer som möjligt. Annonseringen inkluderade bland annat Facebook, Instagram, Sydsvenskan, Malmöexpressen och direkta inbjudningar till föreningar. Synpunkter som inhämtats under remissamråd medföljer som två bilagor till detta ärende.

I arbetet med att ta fram föreslagen plan så har en forskare på Lunds universitet involverats i arbetet. Den berörda forskaren höll även i det remissamråd med civilsamhället och Malmöbor som stadskontoret samordnade den 26 november 2024. Forskaren har även involverats i processen med att ta fram det slutliga förslaget till plan. Utöver detta har även samordnare på förvaltningar och helägda kommunala bolag engagerats i arbetet genom bland annat remissmöten under 2025.



## **Förändringar efter första remissversionen**

Nedan ges en sammanfattande beskrivning av återkommande synpunkter i remissinstansernas yttranden om den första remissversionen av planen. Dessa redovisas tillsammans med stadskontorets bedömningar och de förändringar som föreslogs i den andra remissversionen av planen.

### **Förändrad ansvars- och målstruktur för arbetet**

I den andra remissversionen föreslogs en förtydligad ansvars- och målstruktur för Plan mot afrofobi och antisvart rasism. Detta innebär bland annat att nämnder och helägda kommunala bolag föreslogs ta fram egna handlingsplaner för arbetet. Bakgrunden är att flera remissinstanser upplevde den första remissversionen till plan som otydlig rörande bland annat ansvars- och målstruktur för arbetet. Flera remissinsatser påpekade att det saknades målsättningar för arbetet och att det var otydligt vad arbetet skulle innebära i praktiken för respektive nämnd och helägt bolag. Remissinsatserna lyfte också att kommunstyrelsens samordningsuppdrag upplevdes som otydligt, vilket bidrog till osäkerhet kring vilka förväntningar som kunde ställas på uppdraget.

Med utgångspunkt i remissinstansernas yttranden tog stadskontoret fram ett förtydligt förslag till mål- och ansvarsstruktur, vilket presenterades i planens andra remissversion. Förslaget bedömdes kunna bidra till ökad konkretion av vad arbetet skulle innebära i praktiken och bestod av två delar:

- Inrättandet av inriktnings- och resultatmål för arbetet.
- Nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet

### **Inriktnings- och resultatmål för arbetet**

I den första remissversionen av planen föreslogs fem strategiska arbetsområden för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism:

1. Ökad kunskap om afrofobi och antisvart rasism i Malmö.
2. Dialog och inkludering.
3. Kraftsamling mot afrofobi och antisvart rasism i samhället i stort.
4. Särskilt fokus på målgruppen barn och unga.
5. Kommunikation av Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism.

I den andra remissversionen föreslogs att de fem strategiska arbetsområdena skulle omformuleras till inriktnings- och resultatmål för arbetet. I enlighet med remissinstansernas yttranden och Malmö stads riktlinjer för utformning av styrdokument (STK-2014-1004), så ska planerande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige innehålla övergripande mål som gäller för hela kommunen eller för



delar av dess verksamhet. De styrdokument som räknas som planerande på kommunfullmäktigenivå är program och plan. I dessa dokument ska det finnas en målkedja som består av inriktningsmål och resultatmål.

Mot bakgrund av Malmö stads riktlinjer, samt remissinstansernas yttranden, bedömde stadskontoret att inrättandet av inriktnings- och resultatmål skulle bidra till en tydligare målbild i arbetet. Strukturen bedömdes även ge en ökad konkretion i det praktiska genomförandet av samordningsuppdraget, samt tydliggöra respektive nämnds och bolags ansvar för arbetet.

Följande inriktningsmål föreslogs för arbetet i den andra remissversionen:

1. Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av afrofobi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget.
2. Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om afrofobi och antisvart rasism.
3. Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer.
4. Malmö stad främjar trygga uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga.
5. Malmö stad driver ett normförändrande arbete mot afrofobi och antisvart rasism i samhället i stort.

Inriktningsmålen preciserades även genom underliggande resultatmål där det tydligt framgick vem som ansvarar för vad i genomförandet. Nedan följer ett exempel på hur målstrukturen såg ut i det första remissförslaget.

**Inriktningsmål:**

Malmö stad har god kunskap om uttryck och konsekvenser av afrofobi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget

**Resultatmål för att uppnå inriktningsmålet:**

Studie om lokala uttryck av afrofobi och antisvart rasism

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Kartläggningar och analyser för att möjliggöra riktade insatser

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

**Nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram handlingsplaner för arbetet**

För att ytterligare stärka konkretionen av arbetet inom ramen för planen, föreslog stadskontoret i den andra remissversionen att nämnder och helägda kommunala bolag



skulle ta fram egna handlingsplaner för arbetet under år 2026. Handlingsplanerna skulle täcka samtliga fyra år av planens giltighet. Stadskontoret bedömde att nämnds- och bolagsspecifika handlingsplaner ger Malmöbor bättre förutsättningar att ta del av arbetet inom respektive nämnd och bolag. Detta bedömdes bidra till ökad transparens, tillgänglighet och tydlighet, vilket ligger i linje med ett rättighetsbaserat arbetssätt i enlighet med Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter.

För att tydliggöra arbetet med nämnds- och bolagsspecifika handlingsplaner inkluderades ett vägledande avsnitt i remissversionen. Grundat på remissinstansernas yttranden föreslogs framtagandet av handlingsplanerna att utgå från följande:

- Varje nämnd och helägt kommunalt bolag ska under det första året (2026) ta fram en handlingsplan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Handlingsplanen ska gälla under planens giltighetstid 2026–2029.
- Handlingsplanerna ska baseras på planens inriktningsmål och resultatmål, samt anpassas till respektive verksamhetsuppdrag. Det är upp till varje verksamhet att planera hur och när arbetet ska genomföras för att uppnå kommunfullmäktiges satta inriktningsmål.
- Planens resultatmål är verktyg för att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål och lägger en gemensam riktning i stadens arbete. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunala bolag att besluta om ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande. Det är upp till varje nämnd och helägt kommunalt bolag att besluta om tvärsektoriella samarbeten och ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande.
- I handlingsplanen ska det framgå hur man arbetar med intern och extern kommunikation av arbetet som sker inom ramen för planen.
- Handlingsplanen kan med fördel kopplas an till redan befintliga strukturer och arbetssätt för att lägga grunden för ett långsiktigt arbete mot rasismen.
- Ett barnrättsperspektiv och ett intersektionellt perspektiv ska särskilt uppmärksammas inom de åtgärder som formuleras.
- Malmöbor ska inkluderas och göras delaktiga i arbetet. Deras perspektiv ska prägla både planering och genomförande av insatserna.
- Handlingsplanerna kan vid behov revideras under planens giltighetstid.



## **Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter och Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism**

I remissinstansernas yttranden efterfrågades ett förtydligande av kopplingen mellan planen och Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter. I den andra remissversionen tydliggjorde stadskontoret denna koppling med utgångspunkt i Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004). Där klargörs att Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter är ett reglerande styrdokument som anger grundprinciperna för stadens arbete för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i all sin verksamhet. En plan fungerar som en fördjupning inom, av kommunfullmäktige, särskilt utpekade områden. I en plan förtydligar kommunfullmäktige sina målsättningar för arbetet och hur arbetet ska organiseras på ett övergripande plan.

Då Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism är ett av kommunfullmäktige utpekat fördjupningsområde inom ramen för stadens arbete för mänskliga rättigheter, så ska planens genomförande även ske i enlighet med de grundprinciper som fastslås i Malmö stads policy för mänskliga rättigheter. Det innebär att ett rättighetsbaserat arbetssätt ska genomsyra såväl planering som genomförande av arbetet inom ramen för planen.

### **Förändrad uppföljningsstruktur**

I den första remissversionen från oktober 2024 föreslogs att uppföljningen av arbetet skulle ske inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess, vilket remissinstanserna ställde sig positiva till. I den andra remissversionen föreslogs i stället att uppföljningen skulle genomföras årligen, men utanför den ordinarie uppföljningsprocessen. Detta i enlighet med Riktlinjer för utformning av Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004). Enligt riktlinjerna ska planering och uppföljning av det arbete som kommuncentrala program och planer reglerar hanteras utanför den ordinarie budget- och uppföljningsprocessen. Mot bakgrund av detta föreslog stadskontoret att uppföljningen av planen i stället skulle ske årligen och separat, men i tidsmässig anslutning till stadens ordinarie uppföljningsprocess. I den andra remissversionen föreslogs nedanstående struktur för den årliga uppföljningen av planen:

#### **År 2026**

Uppföljning fokuserar på att samtliga nämnder och helägda kommunala bolag antagit handlingsplaner.

#### **År 2027–2028**

En årlig uppföljning genomförs av nämnderna och bolagens arbete i relation till kommunfullmäktiges satta inriktningsmål. Uppföljningen redovisas i en separat rapport varje år.



## **År 2029**

En sammanfattande uppföljning görs av hela planperioden. Uppföljningen fokuserar på stadens samlade arbete och vilka resultat som uppnåtts under planens giltighetstid.

## **Förändrad giltighetstid**

I den första remissversionen föreslogs att planen skulle gälla under åren 2025–2028. I den andra remissversionen föreslog stadskontoret att planens giltighetstid skulle ändras till åren 2026–2029. Detta för att Plan mot afrofofi och antisvart rasism, samt Plan mot islamofobi och antimuslimsk rasism, ska ha samma giltighetstid och löpa parallellt. Flera nämnder har lyft det som viktigt att båda planerna har samma giltighetstid. Dels för att underlätta samordning och genomförande av arbetet inom ramen för de båda planerna, dels för att många Malmöbor kan beröras av både antimuslimsk och antisvart rasism.

## **Remissinstansernas yttranden**

Nedan följer remissinstansernas yttranden kring den andra remissversionen av Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. I ärendet har nämnder och helägda kommunala bolag fått möjlighet yttra sig. Av dessa har samtliga tillfrågade nämnder, med undantag för tekniska nämnden, yttrat sig. Fyra helägda kommunala bolag (Boplats Syd, Malmö Kommuns parkerings AB, Malmö Live konserthus och MKB fastighets AB) har yttrat sig. Malmöbor och civilsamhällsaktörer har fått möjlighet att yttra sig genom ett öppet samråd den 30 september 2025, samt genom att lämna in skriftliga synpunkter efter samrådet.

Nedan presenteras först nämndernas och de helägda kommunala bolagens synpunkter och inställning till förslaget. Därefter presenteras en sammanställning av synpunkter från Malmöbor och civilsamhällsaktörer.

## **Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande**

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar initiativet och ställer sig positiv till det reviderade förslaget och dess övergripande ambition. Nämnden är positiv till att kopplingen till Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter har förtydligats. Det är nu tydligt att planen fungerar som en fördjupning av stadens arbete för mänskliga rättigheter. Eftersom planerna mot islamofobi och antimuslimsk rasism, samt mot afrofofi och antisvart rasism, har liknande mål och målgrupper, betonar nämnden vikten av samordning i genomförande och uppföljning. Nämnden lyfter att man önskar att kommunstyrelsen tar ett större ansvar för samordning än vad remissförslaget föreslår och att uppföljningen ska förtydligas ytterligare. Nämnden efterfrågar även ekonomiska medel för samarbete med akademien och andra sakkunniga om detta ska genomföras på nämnds nivå. Detta då det annars riskerar att bli en osynlig kostnad för nämnderna.



Vänsterpartiet (V) har inkommit med en skriftlig reservation  
Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Fritidsnämndens yttrande**

Fritidsnämnden är positiv till den föreslagna förändringen av ansvars- och målstruktur. Förslaget bedöms bättre svara mot utmaningarna kring afrofobi och antisvart rasism, och resultatmålen tydliggör både långsiktiga och direkta åtgärder. Nämnden välkomnar också att uppföljning sker i linje med gällande riktlinjer och i anslutning till ordinarie uppföljning. Nämnden ser att framtagandet av handlingsplaner mot rasism kan stärka nämndens jämlikhetsarbete, men efterfrågar ett tydligare helhetsperspektiv på stadens arbete. Nämnden lyfter även utmaningen att kartlägga rasism utan tillgång till jämlikhetsdata.

### **Funktionsstödsnämnden**

Funktionsstödsnämnden anser att revideringen medfört en bättre struktur och är positiv till att planen nu tydligt synliggör kopplingen till stadens Policy för mänskliga rättigheter. Nämnden lyfter ett par områden där man anser att förslaget bör förtydligas eller justeras, bland annat gällande målens utformning, ansvar och uppföljning. Funktionsnämnden anser att resultatmålen i de flesta fall inte anger ett önskat resultat, utan är mer formulerade som aktiviteter. Vidare anser nämnden att det bör övervägas att ge kommunstyrelsen ett större samordningsansvar inom några av målen. Funktionsstödsnämnden anser att framtagandet av en handlingsplan medför en konkretisering av arbetet och kan därmed också utgöra ett stöd i det. Nämnden ser dock ett behov av samordning och stöd i framtagandet, samt att föreslagen studie bör genomföras innan handlingsplaner tas fram. Nämnden ser gärna att uppföljningen av planen tydliggörs och samordnas med uppföljningsprocessen av MR-policyn. Funktionsstödsnämnden bedömer att det, med vissa justeringar i planen, finns goda möjligheter att bidra i arbetet utifrån föreslagen struktur.

Vänsterpartiet (V) har inkommit med en skriftlig reservation.  
Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Föreskolenämndens yttrande**

Föreskolenämnden delar uppfattningen att det finns ett behov av ett strategiskt arbete mot afrofobi och antisvart rasism, men anser att det ryms inom ramen för förskolans grunduppdrag så som det är formulerat i nationella styrdokument. Det är även utifrån förskolans uppdrag och förutsättningar av stor vikt att arbeta mot alla diskrimineringsgrunder integrerat. Nämnden anser att annan styrning behöver omfatta området mänskliga rättigheter som helhet och alla former av rasism. Ytterligare styrning i form av den föreslagna planen bedöms av nämnden riskera att ta fokus från det pågående arbetet. Detta kan i sin tur begränsa förutsättningarna för det samlade arbete som bedrivs inom befintliga systematiska kvalitetsprocesser kopplade till området.



Vänsterpartiet (V) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Grundskolenämndens yttrande**

Utgångspunkten i grundskolenämndens yttrande är de ställningstaganden som gjordes av nämnden i yttrandet om det första förslaget till plan. I nämndens yttrande från den 29 februari 2024 uttryckte grundskolenämnden att den ställde sig positiv till planens innehåll, men att arbete mot afrofofi och antisvart rasism redan är något som nämnden jobbar med i enlighet med nationella styrdokument.

Vänsterpartiet (V) har inkommit med en muntlig reservation.

Moderaterna (M) har lämnat ett särskilt yttrande.

Sverigedemokraterna (SD) har lämnat ett särskilt yttrande.

### **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till att staden vill stärka arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Vidare anser nämnden att en nämndspecifik handlingsplan för arbetet kan bidra till en helhetssyn på de åtgärder som redan sker i nämndens verksamheter, samt kommer ytterligare att stärka insatsernas effekt genom förtydligad kommunikation och delaktighet. Samtidigt ser nämnden utmaningar i föreslagen uppföljningsstruktur utanför ordinarie process, eftersom det riskerar att skapa dubbelarbete inom värdegrunds- och MR-uppföljning. Nämnden efterfrågar därför att eventuella uppföljningskriterier ska tydliggöras i förväg om uppföljningen sker utanför den ordinarie uppföljningsprocessen.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande**

Nämnden ställer sig positiv till ett stärkt arbete mot afrofofi och antisvart rasism, men ser utmaningar i den föreslagna mål- och uppföljningsstrukturen. Särskilt lyfter nämnden önskan om att undvika dubbelrapportering i uppföljning och att framtagande av handlingsplaner inte ska föregå det centrala kunskapsunderlaget som stadskontoret föreslås tas fram i form av en studie om afrofofi och antisvart rasism i Malmö. Nämnden vill också uppmärksamma att inriktningsmål fyra särskilt lyfter fram barn och unga, vilket är angeläget. Samtidigt riskerar äldre som målgrupp att osynliggöras, liksom problematiken med ålderism. Nämnden bedömer att detta riskerar att signalera att äldreperspektivet i huvudsak ska bäras inom ramen för vård och omsorg. För att målsättningarna i planen ska kunna uppnås lyfter nämnden vikten av tidsplanering för de samordnande och övergripande delar som ligger under kommunstyrelsens samordningsansvar.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en muntlig reservation.



### **Kulturnämndens yttrande**

Kulturnämnden ser positivt på de ändringar som gjorts i planen och till den förändrade ansvars- och målstrukturen. Kulturnämnden ställer sig positiv till förslaget om att nämnden ska ta fram en egen handlingsplan för arbetet. Nämnden ser strukturen för uppföljning som tydlig och ser positivt på att uppföljning tidsmässigt följer ordinarie uppföljning. Efter planens giltighetstid ser kulturnämnden gärna att uppföljning av stadens arbete mot antisvart rasism blir en integrerad del av ordinarie uppföljning. Nämnden efterfrågar långsiktighet i arbetet och önskar förtydligande av hur arbetet efter planens giltighet kommer att se ut. Kulturnämnden ser en förflyttning i arbetet och att förutsättningar att arbeta i enlighet med föreslagen plan är bättre än tidigare förslag till plan.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Miljönämndens yttrande**

Miljönämnden ställer sig positiv till att stadens arbete mot afrofofi och antisvart rasism stärks. Miljönämnden betonar vikten av att nämndspecifika handlingsplaner utgår från verksamhetsuppdragets förutsättningar och pågående processer.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

### **Servicenämnden**

Servicenämnden är positiv till att Malmö stad stärker sitt arbete mot afrofofi och antisvart rasism. Nämnden välkomnar det förtydligande som har gjorts gällande ansvarsfördelning, samordning och konkretisering av planens strategiska områden. Servicenämnden är positiv till att ta fram en handlingsplan för arbetet. Vidare anser nämnden att inriktnings- och resultatmål där kommunstyrelsens samordnande uppdrag beskrivits kommer att ge en bra grund för nämnderna och bolagen i arbetet. Nämnden lyfter emellertid att uppföljningen av arbetet kan vara svårt att särskilja från ordinarie rapportering. Nämnden lyfter arbetsgivarperspektivet som viktigt i och vill betona vikten av att samordna arbetet med aktiva åtgärder. Servicenämnden bedömer att planen ger goda förutsättningar för förvaltningen att bidra i arbetet.

Moderaterna (M) har inkommit med ett särskilt yttrande.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med ett särskilt yttrande.

Vänsterpartiet (V) har inkommit med ett särskilt yttrande.

### **Stadsbyggnadsnämndens yttrande**

Stadsbyggnadsnämnden är fortsatt positiv till arbetet. Det nya förslaget upplever nämnden är anpassat efter remissinsatsernas yttranden och ansvarsfördelningen är tydligare. Nämnden anser att kommunstyrelsen tar ett stort ansvar i att samordna arbetet i enlighet med förslag.



Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en muntlig reservation.

### **Överförmyndarnämndens yttrande**

Överförmyndarnämnden ställer sig positiv till förslaget om en reviderad plan för arbetet, samt den övergripande ambitionen med förslaget. Nämnden är positiv till att kopplingen till Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter nu är tydlig. Nämnden är positiv till förslaget om nämndspecifika handlingsplaner, men vill lyfta vikten av att kommunstyrelsen stöttar i framtagandet av handlingsplaner. Nämnden ser ett behov av parallell samordning av Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism, samt Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism. Nämnden är positiv till att ansvars- och målstrukturen har förtydligats, men anser att kommunstyrelsen bör ta ett större ansvar för samordningen av planen, särskilt gällande av kartläggning, samt dialog med civilsamhälle, akademi och andra sakkunniga. Om sådant arbete ska ske på nämnds nivå efterfrågas ekonomiska förutsättningar till nämnden för sådant arbete.

### **Boplats Syds yttrande**

Boplats Syd välkomnar planen och förstår vikten av ett övergripande och strategiskt arbete mot rasism i hela staden. Bolaget framhåller att en transparent bostadsförmedlingsprocess är central för att motverka diskriminering och att deras nuvarande arbetssätt redan bidrar till detta, både gentemot bostadssökande och internt som arbetsgivare. Boplats Syd är positiv till att fortsätta utveckla arbetet utifrån sina förutsättningar och kommer att se över möjliga utvecklingsinsatser inom de fem inriktningssmålen.

### **Malmö Kommuns Parkerings yttrande**

Malmö Kommuns Parkerings AB ställer sig bakom planens syfte och inriktning. Bolaget ser positivt på Malmö stads fortsatta arbete mot diskriminering och kommer inom ramen för deras verksamhet att bidra till genomförandet enligt kommunfullmäktiges beslut.

### **Malmö Live Konserthus yttrande**

Bolaget instämmer i vikten av att arbeta aktivt mot afrofofi och antisvart rasism och utgår i dag från lagstiftning, arbetsrätt, egna policys samt Malmö stads styrdokument. Malmö Live Konserthus menar dock att ytterligare styrning och separata planer för enskilda diskrimineringsgrunder kan skapa organisatoriska utmaningar. Bolaget ser risker med att långvarigt prioritera vissa diskrimineringsgrunder framför andra, både juridiskt och kommunikativt, då detta kan uppfattas som att vissa former av rasism ges större vikt. Bolaget anser att årliga prioriteringar vid behov är en bättre väg. Samtidigt välkomnar man att ta del av stadens arbete, men betonar att bolagets begränsade resurser försvårar genomförandet av ytterligare insatser utöver det ordinarie arbetet.



### **MKB Fastighets yttrande**

MKB Fastighets AB instämmer i vikten av att motverka afrofobi och antisvart rasism. Bolaget anser dock att befintliga styrdokument, såsom Malmö stads policy för mänskliga rättigheter, nationell lagstiftning och egna riktlinjer, redan ger tillräcklig styrning i arbetet mot diskriminering. MKB ser risk för otydliga prioriteringar mellan olika diskrimineringsgrunder och menar att tidsbegränsade fokusperioder fungerar bättre än permanenta prioriteringar. Bolaget har tidigare lyft fram olika diskrimineringsgrunder under olika tidsperioder. Under 2025 fokuserar man på funktionsnedsättning. MKB föredrar årliga prioriteringar och påpekar att den föreslagna planen kräver omprioriteringar eller extra resurser för att kunna genomföras.

### **Malmöbor och civilsamhällets yttrande**

Den 30 september 2025 hölls ett remissråd gällande det nya förslaget till plan med Malmöbor och representanter från civilsamhället. Inför samrådet annonserades möjligheten att delta via sociala medier. Alla som tidigare anmält sig i samband med tidigare annonseringar om samråd gällande arbetet mot afrofobi och antisvart rasism bjöds också in att delta.

Under samrådet fick de drygt 15 deltagarna besvara sex frågor gällande förslaget till plan. Deltagarna hade möjlighet att samtala med varandra och med de tjänstepersoner från stadskontoret som tagit fram förslaget. Nedan följer en redovisning av samtliga sex frågor och svaren som deltagarna lämnade. Fullständiga svar finns i bilagan Sammanställning av synpunkter från remissråd 2025-09-30. Deltagarna gavs även möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter på innehållet efter samrådet eller om man inte hade möjlighet att delta.

#### **1. Vad tycker du om förslaget att nämnder och bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet?**

Majoriteten av deltagarna uttrycker att det är bra att nämnder och bolag ska ta fram sina egna handlingsplaner för arbetet, då det förtydligar hur arbetet ska genomföras. En person lyfter att det finns en risk att strukturer och normer inom nämnder och bolag inte utmanas när dem själva ska ta fram handlingsplaner. En annan lyfter att det kan finnas en risk för förvirring när det finns flera olika handlingsplaner.

#### **2. Vad tycker du om föreslagen uppföljning av arbetet?**

Några av deltagarna efterfrågar mätbara mål och att handlingsplanerna i sig bör ha en egen uppföljning och utvärdering. En annan upplever målen som tydliga, vilket personen bedömer skapar en bra grund att utgå ifrån när bolag och nämnder tar fram handlingsplaner. En annan anser att skolledare behöver kunna redogöra för hur man arbetar med implementering av kommande handlingsplaner. Det lyfts även att arbetet gärna får leda till ett kollektivt lärande som inspirerar andras arbete med liknande frågor.



### **3. Vad tycker du om målsättningarna i planen?**

En person upplever målen som diffusa, då de är svåra att mäta. En annan lyfter att målen bör kopplas till konkreta projekt och arbeten. Handlingsplanerna och implementeringen bör synliggöras utåt mot andra aktörer. En annan lyfter frågan vad konsekvenserna är om målsättningarna inte efterföljs.

### **4. Tycker du att resultatmålen bidrar till att uppfylla inriktningsmålen?**

Det finns en positiv syn på att resultatmålen ligger i linje med inriktningsmålen, men flera lyfter att förutsättningarna för att arbeta med frågan behöver vara starka för att målen ska kunna uppfyllas i praktiken. Det krävs att personal i verksamheterna har mandat att arbeta med frågorna och tillräckliga resurser på lokal nivå. Flera pekar på behovet av tid, kompetens och stöd mellan verksamheter.

### **5. Hur vill du bli involverad i arbetet framöver?**

En majoritet av de närvarande föredrog att involveras genom samråd eller en utsedd arbetsgrupp.

### **6. Har du något annat förslag på hur Malmö stad kan arbeta med delaktighet av Malmöbor och civilsamhälle?**

Deltagarna föreslår att Malmö stad kan skapa ett nätverk med representanter och aktörer som berörs, stärka organisationer som motverkar rasism och involvera personer med relevanta erfarenheter. Det lyfts även att majoritetsbefolkningen bör engageras och utmanas i arbetet. Det lyfts även att staden bör avsätta ekonomiska resurser för arbetet, samt att bibliotek och universitet kan lyfta livsberättelser och perspektiv från olika grupper i Malmö. Vithetsnormen lyfts som särskilt viktig att uppmärksamma och utmana.

## **Stadskontorets bedömning**

I denna del redovisas stadskontorets bedömning utifrån remissinstansernas yttranden, samt de förändringar som gjorts i det nu aktuella förslaget till plan.

### **Förändring av helägda kommunala bolags ansvar för arbetet**

I remissinstansernas yttranden lyfter två kommunala helägda bolag att omfattningen av arbetet som förväntas genomföras innebär en stor arbetsbelastning för bolagen på grund av begränsade resurser. Stadskontoret gör bedömningen att det är rimligt, sett till verksamheternas storlek, att nämnder tar ett större ansvar för genomförandet av planen än kommunala helägda bolag. Därför föreslås att helägda kommunala bolag plockas bort från fem av nio föreslagna resultatmål för arbetet. Dessa är utvalda med hänsyn till bolagens möjlighet att bidra till resultatmålen uppfyllande. Samtliga inriktnings- och resultatmål, samt vilka som helägda kommunala bolag omfattas av, går att läsa i bilagan ”Förslag till Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism”.



## **Intersektionalitet**

I hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande önskar nämnden att äldreperspektivet tydliggörs i planen. Detta då det föreslagna fjärde inriktningsmålet särskilt pekar ut barn och unga som en prioriterad målgrupp och nämnden befarar att äldreperspektivet kan osynliggöras.

Föreslagen plan för arbetet utgår från ett intersektionellt angreppssätt. Intersektionalitet är ett analytiskt perspektiv och teori som synliggör hur olika former av makt, förtryck och diskriminering samverkar och påverkar människors livsvillkor. Perspektivet innebär att man undersöker hur afrofofi och antisvart rasism kan yttra sig och påverka människor på olika sätt, men även samverka med andra former av förtryck och diskrimineringsgrunder. Intersektionalitet handlar om att förstå att de som utsätts inte är en homogen grupp, utan att individer inom gruppen kan befinna sig i skärningspunkten mellan flera olika diskrimineringsgrunder och förtryck.

Stadskontoret bedömning är att utformningen av föreslagen plan omfattar samtliga diskrimineringsgrunder, så även äldreperspektivet, då arbetet ska föreslås utgå och utföras utifrån en intersektionell ansats och analys.

## **Arbetet mot olika former av rasism**

Några remissinstanser lyfter en oro över att behöva prioritera arbetet mot vissa former av rasism under åren 2026–2029. Detta då det riskerar att signalera att vissa diskrimineringsgrunder och former av rasism är viktigare att arbeta mot än andra. Stadskontorets bedömning är att ett riktat arbete mot olika former av rasism inte innebär att en prioritering mellan olika diskrimineringsgrunder görs, detta utifrån hur förslaget till plan är utformat. Förslaget till plan utgår från ett intersektionellt perspektiv, vilket innebär att samtliga diskrimineringsgrunder ska tas i beaktande i arbetet mot afrofofi och antisvart rasism.

I en kartläggning av Malmö stads arbete mot rasism och homofobi från 2019 (STK-2019-101) framkom att staden hade riktade insatser mot vissa former av rasism, men att sådana saknades när det gäller antisvart rasism och antimuslimsk rasism. Mot denna bakgrund bedöms det vara önskvärt att även utveckla riktade insatser inom dessa områden, för att säkerställa att ett strukturerat och målinriktat arbete bedrivs även mot dessa former av rasism. Stadskontoret bedömer att ett fördjupat arbete mot afrofofi och antisvart rasism, liksom mot islamofobi och antimuslimsk rasism, kompletterar stadens redan mer utvecklade arbete mot andra former av rasism, såsom antisemitism och antiziganism. För dessa områden finns redan kommuncentrala styrdokument och särskilda arbetsformer som reglerar nämnders och förvaltningars arbete.



Det är en utökad ambition i Malmö stads övergripande arbete mot olika former av rasism att i och med denna plan även inkludera de helägda kommunala bolagen. Stadskontoret bedömer att utvecklingsarbetet på sikt kan stärka bolagens arbete mot flera former av rasism, i likhet med hur tidigare insatser mot antisemitism och antiziganism kan bidra till arbetet mot antisvart och antimuslimsk rasism.

Stadskontoret delar bedömningen att det inledningsvis kommer att kräva organisatoriska och kommunikativa insatser för att tydliggöra hur stadens arbete mot olika former av rasism är organiserat. För att tydliggöra Malmö stads ansvar att arbeta mot olika former av rasism och hur arbetet är organiserat, så har en inledande rubrik lagts till i den förslagna planen ”Malmö stads arbete mot olika former av rasism”.

### **Arbetsgivarperspektivet**

Några nämnder lyfter arbetsgivarperspektivet i relation till arbetet mot afrofobi och antisvart rasism och efterfrågar ett förtydligande om det ingår i föreslagen plan eller inte. Detta då arbetsgivarperspektivet inte ingår i stadens Policy för mänskliga rättigheter, samt att den förslagna planen har kunskapsstärkande insatser för medarbetare och förtroendevalda är ett av inriktningsmålen för arbetet.

Stadskontoret delar bedömningen att arbetsgivarperspektivet är viktigt i relation till arbetet mot olika former av rasism. I föreslagen plan har arbetsgivarperspektivet varken exkluderats eller särskilt framhållits, vilket motiveras av att området regleras av bland annat diskrimineringslagen genom aktiva åtgärder. Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (3 kap. 1 § diskrimineringslagen).

Mot bakgrund av detta kommer arbetsgivarperspektivet, i likhet med andra relevanta perspektiv inom ramen för arbetet, att behöva utvärderas under arbetet med föreslagen plan. Detta för att säkerställa att planen kan knytas till stadens arbete på ett sådant sätt att det förstärker redan befintligt arbete. Att kunskapsstärkande insatser om afrofobi och antisvart rasism föreslås genomföras för medarbetare och förtroendevalda bedömer stadskontoret inte står i strid med ovanstående. Detta då kompetens- och verksamhetsutveckling inom Malmö stads verksamheter inte enbart omfattar arbetsgivarperspektivet, utan berör hela organisationen och de insatser som krävs för att främja en inkluderande och likvärdig verksamhet.

### **Jämlikhetsdata**

I fritidsnämndens yttrande lyfts svårigheten att kartlägga rasism utan tillgång till jämlikhetsdata. Jämlikhetsdata kan kort beskrivas som ett samlingsbegrepp för kvantitativa data (statistik) och annan form av kvalitativt kunskapsunderlag som



tillsammans krävs för att utforma och följa upp faktiskt utfall av policys och verksamheter utifrån ett jämlikhetsperspektiv. Jämlikhetsdata används för att över tid synliggöra eventuella mönster av skillnader i utfall på gruppnivå som, direkt eller indirekt, kan kopplas till en eller flera skyddade diskrimineringsgrunder.

Stadskontoret har i ett tidigare ärende (STK-2017-357) utrett möjligheten att införa jämlikhetsdata i Malmö. Stadskontorets bedömning var då att ett systematiskt arbete med jämlikhetsdata i Malmö stad, utifrån nationella och lokala ramverk och förutsättningar, skulle vara möjligt att utveckla. Insamling av jämlikhetsdata var också en av Institutet för mänskliga rättigheters rekommendationer till den svenska staten i deras alternativrapport om rasism och diskriminering som släpptes under hösten 2025. Rapporten 'Kompletterande information till FN:s rasdiskrimineringskommitté' släpptes inför att Sverige i november 2025 granskades av FN:s kommitté mot rasdiskriminering (CERD).

Stadskontorets bedömning är att insamling av jämlikhetsdata kan utgöra ett stöd i det arbete som ska bedrivas inom ramen för föreslagen Plan för arbetet mot afrofofi och antisvart rasism, men att arbetet med planen inte är beroende av sådan insamling för dess genomförande; dock finns det fördelar i form av ett stärkt kunskapsunderlag som kan bidra till möjligheten att utveckla mer träffsäkra insatser och uppföljning av dessa.

### **Uppföljning av arbetet**

I den andra remissversionen av planen föreslog stadskontoret att uppföljning av arbetet ska genomföras årligen, men utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess. I remissinstansernas yttranden var det av en majoritet önskvärt att uppföljningen hanteras inom den ordinarie budget- och uppföljningsprocessen genom delårsrapport och årsanalys. Detta för att undvika dubbelrapportering.

Stadskontoret har under beredningen av ärendet haft kontinuerliga dialoger om hur uppföljning kan planeras för att på ett ändamålsenligt sätt fånga helheten av det arbete som ska genomföras inom ramen för föreslagen plan. Stadskontorets bedömning är att det, i enlighet med stadens riktlinjer för styrdokument (STK-2014-1004), inte är lämpligt att uppföljningen hanteras inom ramen för delårsrapport och årsanalys. Detta då tillvägagångssättet inte ger möjlighet att ställa det flertalet frågor som uppföljningen av planens arbete kräver.

Stadskontoret bedömer att uppföljning av föreslagen plan bör hanteras utanför delårsrapport och årsanalys. Vidare föreslår stadskontoret att formen för uppföljning ska fortsatt utredas för att säkerställa att uppföljningen genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Formen för uppföljning föreslås tydliggöras inom ramen för den handlingsplan som kommunstyrelsen ska ta fram i enlighet med föreslagen plan.



### **Tidsram för framtagande av handlingsplaner**

Inom inriktningsmålet ”Malmö stad har identifierat uttryck och konsekvenser av afrofobi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget” anges i det första resultatmålet att kommunstyrelsen ska ta fram en studie av lokala uttryck av afrofobi och antisvart rasism i Malmö. Studien har av vissa remissinstanser lyfts som ett viktigt kunskapsunderlag för framtagandet av nämndernas och de helägda kommunala bolagens handlingsplaner. Stadskontoret delar denna bedömning och föreslår därför att tidsramen för framtagandet av handlingsplaner förlängs fram till den 30 juni 2027.

Stadskontoret har under våren 2025 upphandlat en sådan studie och arbetet med denna pågår. Inom ramen för studien har Malmöbor och civilsamhällesaktörer intervjuats, men även representanter för förvaltningar och bolag för att ge forskarna en bild av redan pågående arbete. Studien kommer att presenteras som tidigast i juni 2026.

### **Stöd till nämnder och helägda kommunala bolag i genomförandet**

Flera av nämnderna betonar behovet av stöd från kommunstyrelsen i genomförandet av arbetet, såsom framtagandet av handlingsplaner. I den föreslagna planen tilldelas kommunstyrelsen ett samordnande ansvar för arbetet. Detta ansvar omfattar dels de resultatmål där kommunstyrelsen anges som ensam ansvarig, dels uppgiften att stödja nämnder och helägda kommunala bolag i genomförandet av planen.

Organiseringen av samordningsuppdraget, liksom det interna arbetet inom kommunstyrelsen, kommer att preciseras ytterligare i den handlingsplan som stadskontoret ska ta fram på uppdrag av kommunstyrelsen. Stöd vid framtagandet av handlingsplaner kommer att tillhandahållas i syfte att underlätta arbetet för nämnder och helägda kommunala bolag, samt säkerställa kvalitet och stringens i handlingsplanerna inom organisationen som helhet.

### **Fördelning av medel för arbetet**

Avseende fördelning av medel för arbetet föreslår stadskontoret att kommunstyrelsen tilldelas medel för genomförandet av samordning under planens giltighetstid. Samordningsuppdraget innebär bland annat utvecklandet av stadsövergripande kunskapsinsatser, extra personalresurser, samt upphandling av externa tjänster. Stadskontoret bedömer att 1 500 000 kronor under åren 2026–2029 är tillräckligt för att täcka de kostnader och insatser som förväntas genomföras inom ramen för samordningsuppdraget. Under år 2026 bedöms 1 500 000 kronor kunna finansieras genom medel av de totalt 5 000 000 kronor som avsatts i budget för uppbyggnaden av Malmö stads kunskapsplattform för mänskliga rättigheter. För åren 2027–2029 föreslås kommunstyrelsen beakta 1 500 000 kronor årligen för samordningsuppdraget i beredningen av kommunfullmäktiges budget.

Pedagogisk (PI) är de tre utbildningsförvaltningarnas gemensamma enhet och har i sitt



uppdrag att arbeta med skolutveckling med fokus på värdegrundsuppdraget och verksamhetsnära forskning. PI tillhör organisatoriskt grundskoleförvaltningen. Mot bakgrund av att den föreslagna planen identifierar barn och unga som en prioriterad målgrupp, samt att PI har ett särskilt utvecklingsuppdrag rörande värdegrundsuppdraget i Malmös skolor, föreslås PI att tilldelas medel för att genomföra ett utvecklingsarbete på området. Stadskontoret föreslår att PI genom grundskolenämnden ska tilldelas 2 000 000 kronor årligen under planens giltighetstid, åren 2026–2029. Syftet är att stärka arbetet för mänskliga rättigheter och mot afrofofi och antisvart rasism för målgruppen barn och unga.

För övriga nämnder och helägda kommunala bolag föreslås att arbetet genomförs inom ramen för ordinarie budget under planens giltighetstid. Bedömningen utgår från att de föreslagna resultatmålen i huvudsak avser att integreras i befintliga verksamheter och pågående arbetssätt. Mot denna bakgrund föreslås genomförandet kunna ske inom befintliga ekonomiska ramar.

## **Ansvariga**

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Ana Maria Deliv Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör

# Styrdokument

**Dokumentets namn:**

Plan för Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism

**Typ av dokument:**

Plan

**Beslutad av:**

Kommunfullmäktige

**Framtagen av:**

Hållbarhetsavdelningen,  
stadskontoret

**Ansvarig chef:**

Ana Maria Deliv

**Reviderad av:****Ansvarig för uppföljning/revidering:**

Kommunfullmäktige

**Diarienummer:**

STK-2026-197

**Version:**

1

**Datum för beslut:**

2026-03-26

**Organisation/område****Uppföljd:****Reviderad:****Följs upp:**

# Plan för Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism

## Sammanfattning

Afrofobi och antisvart rasism är ett allvarligt samhällsproblem med omfattande konsekvenser för den som utsätts och samhället i stort. Forskning visar att få platser är fria från afrofobi och antisvart rasism, vilket gör risken att utsättas ett ständigt närvarande inslag i många Malmöbornas liv. Den här planen beskriver Malmö stads arbete för att motverka denna form av rasism och är en särskild satsning för att utveckla stadens arbete under åren 2026–2029. Planen omfattar stadens samtliga nämnder och helägda kommunala bolag. Kommunstyrelsen har kommunfullmäktiges uppdrag att samordna och följa upp arbetet med planen. Nämnder och styrelser ansvarar för att upprätta handlingsplaner och genomföra insatser utifrån sina uppdrag.

### **Malmö stads inriktningsmål för arbetet är:**

- Malmö stad har identifierat uttryck och konsekvenser av afrofobi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget
- Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om afrofobi och antisvart rasism
- Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer
- Malmö stad främjar goda uppväxtvillkor och ökat inflytande för barn och unga
- Malmö stad driver ett normkritiskt arbete mot afrofobi och antisvart rasism

## 1. Malmö stads arbete mot olika former av rasism

Malmö ska vara en stad för alla. Rasism är ett allvarligt samhällsproblem som finns närvarande i de flesta sammanhang där människor på olika sätt möts. Rasism står i strid med principen om alla människors lika värde och utgör därför ytterst ett hot mot den värdegrund som demokratin vilar på. Utöver mänskligt lidande leder rasism till omfattade samhällsförluster i form av outnyttjad kompetens, minskad tillit och försvagad social sammanhållning.

Malmö stad har, i enlighet med gällande lagstiftning och konventioner, ett tydligt ansvar för att alla Malmöbor upplever trygghet och inte utsätts för olika former av kränkningar, diskriminering eller rasism. Detta ansvar grundas bland annat på regeringsformen (1974:152), Barnkonventionen (2018:1197), Europakonventionen, Den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (CERD), diskrimineringslagen (2008:567) och lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196). Planen knyter även an till Sveriges nationella handlingsplan mot rasism och hatbrott (Regeringskansliet, 2021).

Malmö stad ska verka för att Malmöbor bemöts likvärdigt och får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Skyddet och främjandet av dessa rättigheter utgör även en central del av Agenda 2030, som vilar på principen om ickediskriminering och det övergripande åtagandet 'Leave no one behind'. Detta åtagande innebär att ingen ska lämnas utanför samhällsutvecklingen och att insatser särskilt ska inriktas mot dem som befinner sig längst ifrån att få sina rättigheter förverkligade. Denna plan knyter an till arbetet med att motverka diskriminering, rasism och hatbrott, vilket utgör en grundläggande förutsättning för att mänskliga rättigheter ska förverkligas och de globala målen nås.

Malmö stads arbete mot rasism utgår från grundförståelsen att ett effektivt arbete mot rasism kräver såväl generella åtgärder mot rasism som specifika åtgärder mot olika former av rasism. Detta då olika former av rasism yttrar sig och drabbar individer och samhällen på olika sätt, samt uppstår i olika historiska och strukturella kontexter. Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism är en särskild satsning under åren 2026–2029 för att utveckla Malmö stads arbete mot denna form av rasism. Planen antas efter att tidigare kartläggningar visat att Malmö stads arbete med riktade åtgärder mot denna specifika form av rasism behöver förstärkas.

Planen är framtagen i nära samverkan med forskare på Lunds universitet,

civilsamhällesaktörer och Malmöbor. Planen omfattar fem inriktningsmål för arbetet, vilka tillsammans formar en sammanhållen grund för stadens arbete mot afrofofi och antisvart rasism.

### **1.1. Intersektionalitet: en grundläggande princip för Malmö stads arbete mot rasism**

Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism utgår från en intersektionell ansats. Intersektionalitet är ett analytiskt perspektiv och teori som synliggör hur olika former av makt, förtryck och diskriminering samverkar och påverkar människors livsvillkor. Perspektivet innebär att man undersöker hur afrofofi och antisvart rasism kan yttra sig och påverka människor på olika sätt, men även samverka med andra former av förtryck. Intersektionalitet handlar om att förstå att de som utsätts inte är en homogen grupp, utan individer inom gruppen kan befinna sig i skärningspunkten mellan flera olika diskrimineringsgrunder och förtryck, såsom olika former av rasism, kön, ålder, funktionsnedsättning, sexuell läggning och socioekonomisk bakgrund.

### **1.2. Planen är en del av Malmö stads arbete för mänskliga rättigheter**

Malmö stads Policy för mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet, beskriver de grundläggande principerna för hur stadens verksamheter ska säkerställa, skydda och främja mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. Policyn utgår från fyra vägledande principer. Principerna ska ligga till grund för hur Malmö stads verksamheter planerar, utför och följer upp sitt ordinarie arbete.

De vägledande principerna är:

1. Malmö stad sätter Malmöbon i centrum och säkerställer individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning samt i analyser och beslut.
2. Malmö stad är tillgänglig för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställt bemötande, kvalitet och tillgång.
3. Malmö stad tillvaratar Malmöbornas kunskap och erfarenheter och ger dem möjligheter att ha inflytande i frågor och beslut som påverkar dem.
4. Malmö stad kommunicerar på ett transparent och inkluderande sätt om stadens verksamhet och om Malmöbornas rättigheter och möjligheter att utkräva dem.

För att fördjupa arbetet inom ett särskilt utvecklingsområde kan kommunfullmäktige anta särskilda planer. Genom antagandet av denna plan genomför kommunfullmäktige en särskild satsning för att utveckla stadens arbete mot afrofofi och antisvart rasism under åren 2026–2029. Plan för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism är en förstärkning av Malmö stads ordinarie arbete för mänskliga rättigheter och ska ses som en fördjupning, inte ett avsteg, från de vägledande principer som stadens Policy för mänskliga rättigheter vilar på. Det rättighetsbaserade arbetssättet genomsyrar planens utformning och dess genomförande.

## **2. Begreppen rasism, afrofofi, antisvart rasism och afrosvensk**

Inom forskning finns det många olika perspektiv och definitioner av rasism, men gemensamt för de flesta är att rasism bygger på föreställningar om nationellt-, kulturellt- eller etniskt ursprung, ras, religion, hudfärg eller annat liknande förhållande. Rasism tar sig olika uttryck, verkar på individ- och strukturnivå, samt genom såväl medvetna som omedvetna handlingar. Diskriminering, hatbrott, mobbning, strukturell ojämlikhet och brist på representation är några exempel på uttryck av rasism. Dessa uttryck samverkar ofta med andra former av utsatthet kopplat till exempelvis kön, ålder, religion, sexualitet eller funktionsnedsättning. En person kan exempelvis utsättas för sexism, antimuslimsk och antisvart rasism samtidigt, vilket kan förstärka de sammantagna negativa effekterna för individen. Ett intersektionellt perspektiv är därför avgörande för att ett antirasistiskt arbete ska svara mot människors sammansatta erfarenheter och utformas på ett ändamålsenligt sätt.

På strukturell nivå är rasism inbäddad i institutionella regler, normer och praktiker som systematisk missgynnar vissa. Detta kan ske utan individuella intentioner att utsätta någon för rasism eller diskriminera, vilket innebär att rasism kan reproduceras trots uttalade mål om att inte göra det. Strukturell rasism kan även vara ett resultat av bristande representation och exkluderande i beslutsprocesser. När vissa perspektiv saknas så riskerar också personer som bär dessa erfarenheter att osynliggöras.

I Brottsförebyggande rådets rapport "Afrofobiska hatbrott" (2022) definieras afrofofi som "en fientlighet som kan omfatta allt från fördomar och negativa attityder till särbehandling och övergrepp mot människor som har sitt

ursprung i subsahariska Afrika eller som tillhör den afrikanska diasporan. Ytterst handlar afrofobi om rasism som riktas mot människor på grund av deras hudfärg (Hubinette med flera 2014, Ericsson 2016). Hudfärgen indikerar ett afrikanskt ursprung, och det är framför allt föreställningar om ursprunget (det vill säga vad det innebär att vara från Afrika) som leder till utsattheten (Ojo-Ade 2001).”

Afrofobi och antisvart rasism är två relaterade termer. Inom forskningen har båda begreppen använts men med delvis olika fokus. Afrofobi betonar ofta emotionella attityder och fördomar, medan antisvart rasism tydligare pekar på strukturella och historiska maktförhållanden. Begreppet afrofobi har ifrågasatts av vissa till följd av suffixet ”fobi” som kan leda tankarna till enskilda individers irrationella känslor snarare än till processer av diskriminering, exkludering och rasism på samhällets olika arenor. Därför föredrar vissa begreppet antisvart rasism över begreppet afrofobi. Malmö stad använder båda begreppen synonymt.

Begreppet afrosvenskar myntades av Afrosvenskarnas riksförbund i början av 1990-talet som ett sätt att synliggöra en grupp vars historiska närvaro i Sverige sträcker sig tillbaka till 1600-talet, men som ofta osynliggjorts i nationella berättelser (Mörner, 2021; McEachrane, 2014). Att förstå rasismens historiska rötter i Sverige är viktigt för att kunna arbeta antirasistiskt idag. Under det senaste decenniet har begreppet afrosvenskar fått en bredare användning (Skinner, 2022). Personer som drabbas av afrofobi och antisvart rasism identifierar sig inte nödvändigtvis med begreppet afrosvenskar. Vissa föredrar andra benämningar och andra vill inte beskriva sig utifrån hudfärg eller ursprung.

### **3. Afrofobi och antisvart rasism: uttryck och konsekvenser**

Enligt Brottsförebyggande rådets (BRÅ) rapport ”Afrofobiska hatbrott” (2022) är afrofobi det näst vanligaste hatbrottsmotivet i Sverige efter generellt rasistiska och främlingsfientliga motiv. Afrofobiska hatbrott kännetecknas av en hög grad av våld, där barn och unga är särskilt utsatta. Rapporten betonar vikten av ett intersektionellt perspektiv eftersom rasismens uttryck och konsekvenser varierar kraftigt mellan olika individer. Eftersom många afrosvenskar också har ursprung i länder med muslimsk majoritetsbefolkning riskerar de att utsättas för både antisvart och antimuslimsk rasism. Rapporten visar att det finns könsskillnader i hatbrott, där män utgör majoriteten av målsägandena och misogynna uttryck

förekommer i mer än en fjärdedel av fallen som riktas mot kvinnor.

Trots att BRÅ:s uppdrag var att fokusera på hatbrott, framträdde vardagsrasism som det mest återkommande temat i intervjuerna med afrosvenskar. Vardagsrasismen beskrivs omfatta allt från uttalanden som "åk hem till Afrika" och aplyud på skolgården till subtila knuffar, kroppsspråk eller minspel i offentliga miljöer. Förövarna kan vara okända personer, men även individer i den utsattas närhet såsom kollegor, skolkamrater eller grannar. Rapporten visar också att många inte anmäler händelser på grund av låg tilltro till rättsväsendet. Rapporten konstaterar att gränsen mellan hatbrott och andra former av antisvart rasism ofta är otydlig, även juridiskt.

Barnombudsmannens rapport "Om barn och ungas erfarenheter av rasism" (2021) synliggör hur barns erfarenheter av fördomar tar sig uttryck på olika sätt beroende på kön, där flickor och pojkar ofta möts av delvis skilda rasistiska föreställningar. Diskrimineringsombudsmannens rapport "Afrosvenska elevers utsatthet för rasism och diskriminering i skolan" (DO 2024:2) beskriver hur afrosvenska elever utsätts för trakasserier från andra elever och skolpersonal. I anmälningarna framkommer bland annat exempel på sämre betygsättning och placering i svenska som andraspråk utan individuell bedömning. Vårdnadshavare till afrosvenska elever beskriver dessutom att de upplever sig ha bemötts på ett kränkande och missgynnande sätt av skolor.

Afrofobi tar sig även uttryck på arbetsmarknaden genom strukturella hinder som påverkar afrosvenskars möjligheter till etablering och befordran. I Länsstyrelsens rapport "Antisvart rasism och diskriminering på arbetsmarknaden" (2021) konstateras att afrosvenskar ofta möter ett så kallat "glastak", vilket innebär att karriärutveckling försvåras trots likvärdiga eller i vissa fall bättre meriter jämfört med andra arbetstagare. Rapporten visar vidare att afrosvenskar är överrepresenterade i lågstatusyrken med lägre lönenivåer och begränsade möjligheter till befordran.

År 2015 genomförde Malmö stad en förstudie om afrofobi och diskriminering mot personer med afrikansk bakgrund. Förstudien visade på flera återkommande teman, såsom barriärer i möten med samhällsinstanser, misstro och dåligt bemötande. Afrosvenska Malmöbor berättade hur de ofta kände sig misstänkliggjorda av polis och andra tjänstepersoner, vilket bidrog till minskad tillit och en lägre benägenhet att anmäla kränkningar. Vissa upplevde att de inte var välkomna på olika platser i staden, till exempel i vissa affärer eller på nattklubbar där de

nekats inträde. Förstudien visade dessutom att även personer som inte själva är afrosvenskar, men som har en nära relation till afrosvenskar, ibland utsätts för trakasserier.

#### **4. Fem inriktningsmål för Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism**

Malmö stads arbete mot afrofofi och antisvart rasism baseras på fem inriktningsmål. Dessa ska förstås som delar av en helhet där stadens nämnder och helägda kommunala bolag arbetar tillsammans för att skapa en gemensam förflyttning i arbetet.

##### **4.1. Malmö stad har identifierat uttryck och konsekvenser av afrofofi och antisvart rasism i det lokala sammanhanget**

För att bedriva ett effektivt arbete mot afrofofi och antisvart rasism krävs en fördjupad förståelse för konsekvenser och uttryck i det lokala- och verksamhets-specifika sammanhanget. Genom bland annat kartläggningar, analyser och dialoger med de som drabbas kan Malmö stad fånga upp mönster, behov och utvecklingsområden.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

##### **Studie om lokala uttryck av afrofofi och antisvart rasism**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

En studie av lokala uttryck av afrofofi och antisvart rasism ska under planens första glitighetsår tas fram. Studien ska fungera som en kunskapsbas för att utveckla insatser, arbetssätt och riktade åtgärder inom stadens verksamheter.

##### **Kartläggningar och analyser för att möjliggöra riktade insatser**

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Nämnder och styrelser har bäst kännedom om sina egna verksamhetsområden och ansvarar därför för att identifiera hur afrofofi och antisvart rasism tar sig uttryck inom deras respektive uppdrag.

##### **4.2. Malmö stad har stärkt medarbetares och förtroendevaldas kunskap om afrofofi och antisvart rasism**

Kunskapsstärkande insatser rörande afrofofi och antisvart rasism är en viktig åtgärd för att säkerställa likvärdigt bemötande, samt förmågan att förebygga och bemöta rasism. Sådana åtgärder ska utformas utifrån ett intersektionellt perspektiv och bygga på Malmöbornas erfarenheter av afrofofi och antisvart rasism. Mikroaggressioner, minoritetsstress och

vithetsnormen är några begrepp som bedöms viktiga att inkludera i arbetet. Utbildningsinsatser bör även inkludera rasismens effekter på individer och samhällen, såsom psykisk ohälsa, strukturell ojämlikhet och underrepresentation.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

**Strukturer för organisatoriskt lärande och erfarenhetsutbyte inom området rasism etableras inom Malmö stad**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Ett gemensamt tillvägagångssätt för organisatoriskt lärande inom området rasism skapar förutsättningar för erfarenhetsutbyte mellan stadens olika verksamheter.

**Stadsövergripande utbildningsmaterial utvecklas**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att öka medvetenheten och skapa en gemensam kunskapsgrund inom Malmö stad behövs utbildningsmaterial på området. Materialet har som syfte att förebygga, upptäcka och hantera afrofobi och antisvart rasism.

**Kunskapsstärkande insatser för medarbetare och förtroendevalda**

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

Verksamhetsnära insatser krävs för att säkerställa att medarbetare och förtroendevalda har tillräcklig kunskap för att upptäcka och agera mot afrofobi och antisvart rasism. Genom kunskapshöjande insatser stärks förmågan att identifiera och bemöta afrofobi och antisvart rasism i det dagliga arbetet.

**4.3. Malmö stad främjar inkludering och delaktighet av Malmöbor och andra relevanta samhällsaktörer**

Afrofobi och antisvart rasism är ett komplext samhällsproblem som tar sig många olika uttryck. För att förstå och effektivt bemöta dessa utmaningar krävs en bred samverkan mellan många olika aktörer. Malmöbor, civilsamhällesaktörer, kommuner, trossamfund, myndigheter och universitet är några exempel på sådana relevanta samhällsaktörer. Arbetet kan med fördel kopplas ihop med redan befintliga processer, aktiviteter och samverkansmodeller inom staden.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

**Utveckla rättighetsbaserat metodstöd för inkluderade delaktighetsprocesser**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att säkerställa att Malmöbornas röster och erfarenheter tas tillvara på ett strukturerat och meningsfullt sätt behövs gemensamma metoder för delaktighet. Metodstödet ska fungera som ett praktiskt verktyg för stadens nämnder och bolag i arbetet med delaktighetsprocesser.

#### **Tematiska samråd där Malmöbor och civilsamhälle sätter agendan**

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag. Kommunstyrelsen samordnar arbetet.

Genom tematiska samråd där Malmöbor och civilsamhälle får sätta agendan blir arbetet mot afrofobi och antisvart rasism bli mer lyhört och anpassat efter aktuella behov.

#### **Delaktighetsprocesser för Malmöbor och civilsamhället i arbetet**

Ansvarig: Nämnder

För att arbetet mot afrofobi och antisvart rasism ska vara relevant och förankrat i Malmöbornas verklighet behöver det utformas i dialog med dem som berörs. Genom att utveckla delaktighetsprocesser i arbetet skapas möjligheter för invånare och civilsamhällesaktörer att bidra med kunskap, erfarenheter och idéer, vilket i sin tur stärker Malmö stads praktiska arbete.

#### **Utveckla samverkan med andra relevanta samhällsaktörer**

Ansvar: Nämnder

För att stärka utförande och kvalitén i genomförandet krävs samverkan med fler relevanta samhällsaktörer utifrån verksamhetens förutsättningar.

### **4.4. Malmö stad främjar goda uppväxtvillkor och ökad delaktighet för barn och unga**

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i Malmö stads arbete mot afrofobi och antisvart rasism. Barnombudsmannens rapport (2021) "Om barn och ungas utsatthet för rasism" visar att rasism har omfattande konsekvenser för barns livsvillkor och utgör ett allvarligt hinder för att barns rättigheter ska kunna tillgodoses.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

#### **Utveckla rättighetsbaserat metodstöd för att stärka barn och ungas delaktighet**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Metodstödet ska ge vägledning för hur Malmö stads verksamheter kan arbeta med barn och ungas delaktighet på ett rättighetsbaserat sätt.

#### **Utveckla former för inkludering och delaktighet av barn och unga i**

### **arbetet mot afrofofi och antisvart rasism**

Ansvarig: Nämnder

Malmö stads verksamheter ska skapa möjligheter för barn och unga att bidra med sina erfarenheter och synpunkter arbetet mot afrofofi och antisvart rasism.

### **4.5. Malmö stad driver ett normkritiskt arbete mot afrofofi och antisvart rasism**

Arbetet mot afrofofi och antisvart rasism ska präglas av ett främjande och normkritiskt perspektiv, där synliggörande och representation är centrala delar. En viktig del är att stärka civilkurage och Malmöbornas kunskap om rasism. Arbetet utvecklas med utgångspunkt i de förutsättningar som nämnder och helägda kommunala bolag har att bedriva ett sådant arbete.

För att uppnå detta inriktningsmål sätts följande resultatmål:

#### **Utveckla ett kommunikationsnätverk för mänskliga rättigheter**

Ansvarig: Kommunstyrelsen

För att stärka stadens externa kommunikation av arbetet utvecklas ett kommunikationsnätverk för samordnad och enhetlig kommunikation på området.

#### **Extern spridning av kunskap, erfarenheter och metoder**

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag bidrar.

Kommunstyrelsen samordnar.

Extern spridning av erfarenheter, metoder och arbetssätt för att motverka afrofofi och antisvart rasism i kommunal kontext.

#### **Främja civilkurage och öka kunskapen om minoritetsstress**

Ansvarig: Nämnder och helägda kommunala bolag

För att stärka arbetet mot rasism och andra kränkningar är kunskap om minoritetsstress och civilkurage viktigt. Anställda, förtroendevalda och Malmöbor är förslag på viktiga målgrupper att arbeta med utifrån verksamhetens förutsättningar.

#### **Synliggöra erfarenheter, perspektiv och samhällsbidrag**

Ansvarig: Nämnder

Afrofofi och antisvart rasism kan osynliggöra erfarenheter, perspektiv och samhällsbidrag. Genom att synliggöra afrosvenskars erfarenheter, kunskap och samhällsbidrag kan Malmö stad bidra till ett antirasistiskt och normkritiskt arbete.

## 5. Ansvarsfördelning

Plan mot afrofobi och antisvart rasism beslutas av kommunfullmäktige och gäller för åren 2026–2029. Den omfattar Malmö stads samtliga nämnder och helägda kommunala bolag, vilka tillsammans ska arbeta för att nå kommunfullmäktiges målsättningar på området. Planen kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

Roller och ansvar:

- **Kommunfullmäktige** beslutar om Plan för Malmö stad arbete mot afrofobi och antisvart rasism och sätter målen för stadens arbete.
- **Kommunstyrelsen** har det övergripande ansvaret att samordna, stödja och följa upp arbetet i enlighet med kommunfullmäktiges målsättningar.
- **Nämnder och helägda kommunala bolag** ansvarar för att ta fram egna handlingsplaner och utveckla arbetet inom sina verksamhetsområden.

### 5.1. Nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram egna handlingsplaner för arbetet

Nämnder och helägda kommunala bolag ska som senast den 30 juni 2027 ta fram egna handlingsplaner för arbetet. Handlingsplanerna ska gälla under hela planens giltighetstid, baseras på planens inriktningsmål och resultatmål, samt anpassas till respektive verksamhetsuppdrag.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att i handlingsplanen beskriva det arbete som ska genomföras under åren 2026–2029, samt eventuella ytterligare insatser som kan bidra till inriktningsmålets uppfyllande. Handlingsplanerna kan vid behov revideras under planens giltighetstid.

#### Följande perspektiv ska ingå i handlingsplanerna:

- Barnets rättigheter och ett intersektionellt perspektiv ska särskilt uppmärksammas i de åtgärder som formuleras.
- Handlingsplanen och dess åtgärder kan med fördel kopplas an till redan befintliga strukturer och arbetssätt för att lägga grunden för ett långsiktigt arbete mot afrofobi och antisvart rasism.
- Malmöbor och civilsamhälle ska aktivt inkluderas och göras delaktiga i arbetet.

## 5.2. Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp arbetet med planen på ett ändamålsenligt sätt.

## 6. Referenslista

Barnombudsmannen (2021) Om barn och ungas utsatthet för rasism.

Brottsförebyggande rådet (BRÅ) (2022) Afrofobiska hatbrott. Rapport 2022:07.

Diskrimineringsombudsmannen (DO) (2024:2) Afrosvenska elevers utsatthet för rasism och diskriminering i skolan.

Ericsson, M. (2016). Historisk forskning om rasism och främlingsfientlighet i Sverige- en analyserande kunskapsöversikt. Stockholm: Forum för levande historia.

Hübinette, T., Beshir, S. och Kawesa, V. (2014). Afrofobi. En kunskapsöversikt över afrosvenskars situation i dagens Sverige. Botkyrka: Mångkulturellt centrum.

Länsstyrelsen Stockholm (2021) Antisvart rasism och diskriminering på arbetsmarknaden. Rapport 2021:11.

Malmö stad (2015) Förstudie om Malmö stads arbete mot afrofobi och diskriminering av personer med afrikansk bakgrund.

McEachrane, M. (Ed.). (2014). *Afro-Nordic landscapes: Equality and race in Northern Europe*. Routledge.

Ojo-Ade, F. (2001). Africans and racism in the new millennium. *Journal of black studies*. Vol. 32, nr 2, s. 184-211. Sage publications.

Skinner, R.T. (2022). Afro-Swedish Renaissance. I: Einhorn, E. Harbison, S. och Huss, M. (Red.) *Migration and Multiculturalism i Scandinavia*, s. 217–238. University of Wisconsin Press.